

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/112/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

138/2017. (VII. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2017. március 14-én **előterjesztett panaszát** a 2017. július 6-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Bp.-i Rendőr-főkapitányság kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, illetve az alapjog sérelem nem megállapítható.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2017. március 14-én, elektronikus úton terjesztette elő panaszát, amelyben arról számolt be, hogy feljelentést kívánt tenni a Bp. kerületi Rendőrkapitányságon, mivel egy személy a panaszos számára ismeretlen személyeket szállásolt el. Ez a személy I.-ben utaztatott, és pár hétig ismeretlen okból és helyen helyi hatóság tartóztatta őt le, mivel állítólag terroristákat szállásolt el. A panaszos ezügyben járt a rendőrségen, azonban nem akarták jegyzőkönyvezni az általa elmondottakat, nem akarták részére kiadni az elszállásolt személyek adatait továbbá udvariatlanok, „bunkók” voltak vele a rendőrök.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) Az intézkedést fogantató rendőrkapitányság vezetője Dr. K. Sz. r. alezredes a Testület megkeresésére 2017. május 26-án adott válaszában kifejtette, hogy kapitányságukon 2017. március 14-én 12 óra 1 perckor megjelent a panaszos, aki bejelentést kívánt tenni.

Az akkor szolgálatot ellátó Gy. M. c. r. őrnagy (Bűnügyi Osztály - Készenléti Alosztály - készenléti csoportvezető (kcsv) - jelvéyszám: *) a hatóság panaszfelvevő helyiségében fogadta, ahol őt 12 óra 10 perckor meghallgatta. A panaszos elmondta, hogy sűrűn jár külföldre, a legutóbbi távolléte alatt átadta megőrzésre barátnőjének, aki a lakását koszos állapotban adta vissza, azt a bejelentőnek 40 órán keresztül kellett takarítania, amit sérelmez. A panaszos azt feltételezi, hogy távolléte alatt barátnője idegen személyeket engedett be a lakásába, amelyet sérelmez. Ezen személyek kilétének megállapítását a hatóságok végezzék el. Továbbá azt is elmondta, hogy tavaly barátnőjét és egy férfi ismerőst terrorizmus vádjával letartóztatták I.-ben és börtönben is voltak. A bejelentő kifejezte azon szándékát, hogy ennek az ismeretlen férfinak - aki Magyarországon is járhatott az adatait a magyar hatóság állapítsa meg és - állampolgári jogára hivatkozva - ezen adatokat biztosítsák számára.

Gy. M. c. r. őrnagy írásban úgy nyilatkozott, hogy a panaszos információt kért, nem szándékozott bejelentési vagy feljelentési jegyzőkönyvet felvételni. Továbbá mindvégig zavart állapotú volt, arra vonatkozóan nem nyilatkozott, hogy rosszul érzi-e magát illetve a felajánlott orvosi ellátást, mentőt nem kérte. A készenléti csoportvezető udvariasan, állampolgárbarát módon végighallgatta a panaszost. Udvariatlanul, fenyegetően nem lépett fel. A bejelentés tárgyára tekintettel igyekezett higgadtan, udvariasan viselkedni. Részére jogi felvilágosítás megadására került sor.

Tekintettel arra, hogy Gy. M. c. r. őrnagy közel húsz éves szakmai/meghallgatási rutinnal rendelkezik, szakmai munkájának minőségével ezidáig nem merült fel mulasztás/hiányosság, joggal vélelmezhető, hogy a panaszossal szemben is kellő gondossággal körültekintéssel járt el, a realitás talaján maradva, a konkrét helyzetben úgy ítélte meg, hogy elegendő a jogi iránymutatás - az egyébként zavarodottan viselkedő és nyilatkozó - bejelentő számára, aki hirtelen, minden előzmény nélkül távozott a panaszfelvevő helyiségből és az épületből is.

Figyelemmel arra a körülményre, hogy a panaszos a szóban elmondottakat - panasza kíséretében írásban, elektronikus úton is eljuttatta, ezen beadványát felterjesztette a Bp.-i Rendőrfőkapitány Bűnügyi helyettesének - a Terrorelhárítási Központ Főigazgatója részére történő továbbítás céljából, ezzel egy időben a BRFK kerületi Rendőrkapitányság vezetőjét írásban tájékoztatta. A panaszost írásban tájékoztatták arról, hogy a beadványában foglalt terrorista gyanús személyekre vonatkozó információk feldolgozása céljából a fenti szerv vezetőjéhez a felterjesztés megtörtént.

2) Gy. M. r. örgy. 2017. március 14-én kelt jelentése szerint 2017.március 14-én, kapitányságon kcsv. szolgálatot látott el. Szolgálati teljesítése során, a fenti napon 12 óra 1 perckor az épületben megjelent a panaszos, aki bejelentést kívánt tenni különböző dolgok miatt.

A panaszost a kapitányság panaszfelvevő helyiségében 12 óra 10 perckor meghallgatta és az alábbiakat mondta el. A panaszos sűrűn jár külföldön, legutóbbi távolléte alatt fenti cím alatti lakását átadta megőrzésre egy barátnőjének. A barátnő a fenti lakást a panaszosnak koszosan adta vissza, a lakást 40 órán keresztül takarította, amelyet sérelmez. Továbbá a panaszos azt feltételezte, hogy amíg külföldön volt, barátnője idegen személyeket engedett be a lakásába, amelyet szintén sérelmez és a panaszos ezen személyek kilétére kíváncsi, amelyet neki a hatóság állapítson meg.

A panaszos továbbá elmondta, hogy korábban, a tavalyi évben barátnőjét, és egy férfi ismerőst, akiről semmi egyebet nem tud, terrorizmus gyanúja miatt letartóztatták I. országban és emiatt börtönben voltak. A panaszos meghallgatása alatt szóban kérte, hogy ezen I. országban terrorizmus gyanúja miatt letartóztatott férfi adatait a magyar hatóság állapítsa meg és ezen adatokat biztosítsák a részére, mert ez az ő állampolgári joga, hiszen szerinte ez a férfi Magyarországon is járhatott.

A panaszos bejelentését meghallgatták, részére udvariasan, állampolgárbarát módon a jogi felvilágosítást megadták, illetve megkérdezték tőle, hogy zavart állapota miatt rosszul érzi magát, kér-e mentőt, illetve orvosi ellátást, amelyet a panaszos megtagadott és az épületből távozott.

III.

1) A Testület a panaszeljárásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A panaszos a terrorizmussal gyanúsítható személyek elszállásolását és ezzel összefüggésben „jegyzőkönyvezés” elmaradását is sérelmezte. Habár a rendőrség akként nyilatkozott, hogy feljelentési szándéka nem volt a panaszosnak, a Testület vizsgálat alá vonta, hogy rendelkezik-e hatáskörrel annak érdemi vizsgálatára, hogy a panaszos bűncselekménnyel összefüggő közlése kapcsán a rendőrség nem indított eljárást.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában, a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és

mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomag-jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti hatásköri rendelkezések alapján kijelenthető, hogy a Testület csak azon rendőri magatartások felülvizsgálatát végezheti el, amelyeket az Rtv. a IV.–VI. fejezeteiben szabályoz, nem veheti át azonban a nyomozó- vagy szabálysértési hatóság szerepét, így nem rendelkezik felhatalmazással annak megállapítására, hogy a rendőrségnek kellett-e volna büntető- vagy szabálysértési eljárást indítania, illetve milyen eljárási cselekményeket kellett volna ezek keretében fogatosítani. Mindebből kifolyólag a fenti hatásköri rendelkezés alapján a Testület a rendőrség nyomozó- vagy szabálysértési hatóságként történő fellépését nem minősítheti, afölött semmiféle kontrollt, felügyeletet nem gyakorol. Nem vizsgálhatja, hogy bárki követett-e el bűncselekményt, szabálysértést. A Testület a hatásköri szabályok értelmében a rendőri intézkedést és az ennek során tanúsított rendőri magatartást vizsgálhatja.

A Testület a panaszos által sérelmezett feljelentéssel kapcsolatos panaszelemek tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt, emberi méltósághoz, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A panaszos beadványában sérelmezte az eljáró rendőrök hangnemét és bánásmódját.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekre. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A panaszos beadványában előadta, hogy a rendőrkapitányságon durva, „bunkó” hangnemet alkalmaztak a rendőrök vele szemben.

A Testület rendelkezésére álló rendőrségi iratok szerint az intézkedő rendőr udvariasan, állampolgárbarát módon beszélt a panaszossal.

A panaszos és a rendőrség által előadottak egymásnak teljesen ellentmondóak, amely ellentmondást a Testület rendelkezésére álló bizonyítási eszközökkel nem tudott feloldani.

A fentiek alapján a panaszos és a rendőrség álláspontja között olyan ellentét feszül, amit a Testület a rendelkezésére álló iratokkal nem tud feloldani, ezért Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható az alkalmazott hangnemmel illetve bánásmóddal összefüggésben.

2) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrség nem adta ki részére a lakásban tartózkodó személyek személyes adatait.

Az Rtv. 24. § (1)-(2) bekezdés szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége megghiúsulna vagy számottevően megnehezülne.

A Testület álláspontja szerint – anélkül, hogy állást foglalna abban, hogy a panaszos által feltárt események megvalósították-e a bűncselekmény vagy szabálysértés gyanúját – miután a rendőrség nem kezdeményezett büntetőeljárást, a felárt tények alapján, a panaszos adatigénylése kizárólag az Rtv. fenti rendelkezése szerinti magánérdek védelmét segíthette

volna elő. Ezzel kapcsolatban megállapítható, hogy a panaszos adatigénylése az általa megnevezett, hivatkozott magánszemélyen keresztül is biztosítható, tehát a rendőrséget a Testület álláspontja szerint nem terhelte adatszolgáltatási kötelezettség.

A Testület álláspontja szerint a rendőrséget nem terhelte adatszolgáltatási kötelezettség, ezért ebben a vonatkozásában nem sérült a panaszos alapvető joga.

V.

A Testület a panaszos által sérelmezett feljelentéssel kapcsolatos panaszelemek tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

A panaszos és a rendőrség álláspontja között olyan ellentét feszül, amit a Testület a rendelkezésére álló iratokkal nem tud feloldani, ezért Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható az alkalmazott hangnemmel illetve bánásmóddal összefüggésben.

A Testület álláspontja szerint a rendőrséget nem terhelte adatszolgáltatási kötelezettség, ezért ebben a vonatkozásában nem sérült a panaszos alapvető joga.

Mindezekre tekintettel a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki, és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz eljárás megszüntetéséről döntött.

Budapest, 2017. július 6.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET